

اندونزی و...) از طریق حفاظت جنگل پاداش دریافت کنند.

همچنین برای اولین بار در تاریخ مذاکرات اقلیمی، سلامت عمومی جایگاه ویژه‌ای یافته است تا توجه کشورهای جهان را به تأثیر گرما، آلودگی، بیماری‌های نوپدید و بحران آب بر سلامت جوامع جلب کند. کشورهای فقیر، به‌ویژه از آفریقا و جنوب آسیا، بارها تأکید کرده‌اند که وعده‌های مالی کشورهای ثروتمند ناکافی است. دراین‌میان، اختلافات تازه‌ای هم شکل گرفته است: هند به‌شدت از «الیات مرزی کرین» اروپا انتقاد کرده و آن را نوعی «محافظه کاری اقتصادی» خوانده است. در میانه اختلافات، یک سند همکاری میان چین و آمریکا منتشر شد که شامل همکاری در فناوری‌های جذب کربن و پیش‌بینی اقلیمی است.
بااین حال هنوز موضع رسمی آمریکا درباره اهداف کاهش انتشار تا ۲۰۴۰ اعلام نشده است.

مذاکرات هنوز یک‌هفته دیگر ادامه دارد و معلوم نیست نتیجه چه خواهد شد. میزبانان برزیلی گفته‌اند که قصد ندارند «تصمیم پوششی»، توافقی که گاهی در پایان مذاکرات اعلام می‌شود، صادر کنند. تمرکز آنها بر «اجرای‌سازی» است و هنوز کسی دقیقاً نمی‌داند این به چه شکل خواهد بود. درهمین حال نمایندگان در چهار موضوع اصلی همچنان به بن‌بست رسیده‌اند: تأمین مالی اقلیمی، تجارت، شفافیت و نحوه رسیدگی به ناکافی بودن برنامه‌های ملی اقلیمی که کشورها اخیراً ارائه کرده‌اند.

مجید شفیعی‌پور، رئیس موسسه تغییر اقلیم و محیط‌زیست دانشگاه تهران و مدرس دانشکده محیط‌زیست این دانشگاه درباره تأثیر چنین اجلاس‌هایی بر بهبود وضعیت اقلیمی در جهان و ضمانات اجرایی تصمیمات آن‌به «هم‌میهن» می‌گوید: «توافق‌نامه پاریس، همچنین قبل از آن کنوانسیون تغییرات آب‌وهوایی سازمان ملل بستر مناسبی برای انجام مذاکرات و تصمیم‌گیری‌ها درباره چگونگی تعدیل و کاهش اثرات سوء تغییرات اقلیمی و تغییرات آب و هوا بود که از طریق برگزاری اجلاس سالانه متعاهدین یا اعضای کنوانسیون تغییرات آب و هوایی موسوم به «کاب» صورت می‌پذیرد.» به گفته شفیعی‌پور، کاب تنها مجمع قانونی سالانه است که از سال ۱۹۹۲ پس از اجلاس سران زمین در ریودوژانیرو برزیل آغاز شده و تمام تصمیم‌گیری‌ها در عالی‌ترین سطوح سیاسی توسط وزرا و سران دولت‌ها، روسای جمهور، نخست‌وزیرها و پادشاهان کشورهای عضو کنوانسیون که بالغ بر ۱۹۷ عضو از ۲۰۰ کشور عضو سازمان ملل هستند در این کنوانسیون اخذ می‌شود: «پس از پذیرفته‌شدن، تصمیمات ماهیت حقوقی الزام‌آور و لازم‌العرایه برای تمام کشورهای عضویدامی‌کند. از نظر جایگاه حقوقی، این تصمیمات تنها و بالاترین جایگاه تصمیم‌گیری است که براساس پایه اجتماعی اتخاذ می‌شود. کشورها در مسیر فرایند تصمیم‌سازی با مذاکرات خودشان شش ماه پیش در حدود خردادماه در نشست‌های مرتبط در دبیر خانه کنوانسیون در شهر بن آلمان همواره گرد هم آمدند و ارکان فرعی کنوانسیون هم در این نشست حضور دارند.»

او توضیح می‌دهد به‌عنوان یک پیش‌فرض بر تمام معاهدات بین‌المللی ذیل سازمان ملل و مجموعه‌های مشابه، اقدامات چنین اجلاس‌هایی همواره تشویقی و داوطلبانه است اما به‌این‌معنا نیست که کشوری می‌تواند هیچ اقدامی انجام ندهد و جامعه بین‌المللی نسبت به آن واکنشی نداشته باشد؛ «جامعه بین‌المللی می‌گوید اگر کشورها براساس گفته خودشان و اعلام برنامه‌های خودشان با تصمیم‌های جمعی کنوانسیون‌ها از طریق اجلاس‌های سالانه همراه شدند حتماً مورد تشویق‌های مختلف مالی، پشتیبانی‌های فناوری و ظرفیت‌سازی منابع انسانی قرار می‌گیرند و از تسهیلات مختلف بهره می‌برند.» به گفته این کارشناس، درمقابل کشورهایی که اقدامات موثری انجام‌دهند یا با تعهدات تصمیمی سالانه مخالف جدی‌بوزند، تنبیه‌نمی‌شوند اما مورد محرومیت از بهره‌مندی از تسهیلات و مشقوق‌ها قرار می‌گیرند: «ضمن اینکه Name and Shame برگزار می‌شود نام کشورهایی که همراهی نکردند در سازمان ملل گفته می‌شود و شرم‌ندگی سیاسی در عرصه بین‌المللی برای آنها رقم خواهد خورد. بعضی کشورها برای یک تلاش انسان دوستانه و مقایله با یک معضل جهانی مانند پدیده گرمایش جهانی همراهی لازم را انجام‌ندادند. کشوری مانند ایالت‌متحده برای دومین بار متقاضی خارج‌شدن از توافق‌نامه پاریس پس از پیوستن است. در دوره اول ترامپ هم ایالات متحده از توافقنامه پاریس خارج شد اما با تغییر ریاست‌جمهوری بار دیگر به این توافقنامه برگشت و حالا برای دومین بار متقاضی خروج است. ماهیت همه موافقت‌های بین‌المللی تشویقی و داوطلبانه است و جنبه تنبیهی یا تاحریمی یا هرگونه اقدام دیگری ندارد.»

رئیس موسسه تغییر اقلیم و محیط‌زیست دانشگاه تهران می‌گوید: «براساس داده‌های تاریخی انتشار گازهای گلخانه‌ای، عوامل اصلی شکل‌گیری پدیده گرمایش جهانی پس از انقلاب صنعتی در اروپا، نیمه قرن نوزدهم، استفاده لجام‌گسیخته از منابع سوخت‌های فسیلی، زغال سنگ و نفت و گاز و مشتقات مرتبط، در کشورهای توسعه یافته صنعتی بوده است. به‌عبارتی با ایجاد این معضل جهانی توانستند شاخص‌های توسعه و پیشرفت را برای جامعه خودشان فراهم کنند. این موضوع به این قیمت تمام‌شده که یک معضل برای تمام کشورهای جهان به وجود آمده و در دهه سوم آن، پیامدهای بسیار شوم آن را بیشتر حس می‌کنیم. کشورهای در حال توسعه یا کمتر توسعه‌یافته مطالبه جدی از این کشورها دارند و به‌این‌ترتیب این مطالبات را هدایت و از حق خودشان برای توسعه و در اختیار داشتن زندگی رو به رشد در چار چوب اولویت‌های ملی دفاع می‌کنند. مطالبه‌گری کشورهای در حال توسعه از کشورهای توسعه‌یافته به‌این‌دلیل است که کشورهای توسعه‌یافته همواره تلاش کردند از پذیرفتن این قصور عمده در تلاش‌هایشان که باعث شکل‌گیری پدیده گرمایش زمین

مجید شفیعی‌پور رئیس موسسه تغییر اقلیم و محیط‌زیست دانشگاه تهران:

کشورهایی که عضو این توافقنامه‌ها و معاهدات هستند، داوطلبانه اقداماتی را انجام می‌دهند و مورد تشویق قرار می‌گیرند، اما در مورد ایران با وجود عضویت در معاهده تغییرات آب و هوایی و پروتکل کیوتو هستیم، هنوز عضو توافقنامه پاریس نشدیم، بنابراین امکان استفاده از این نوع تسهیلات و مشوق‌ها را نداریم

شده تا جای ممکن شانه خالی کنند و کمتر به آن تن بدهند. چون در تمام مجامع علمی این مسئولیت تاریخی براساس انتشار گازهای گلخانه‌ای توسط کشورهای توسعه‌یافته مشخص شده و اجماع بیش از ۹۵ درصدی علمی در کانون‌های علمی، به‌ویژه در هیئت‌بین‌الدول تغییرات اقلیمی موسوم به IPCC، وجود دارد. این مسئله مهم است که گاهی تصور می‌شود تصمیمات را کشورهای توسعه یافته دیکته می‌کنند یا به زور به کشورهای در حال توسعه تحمیل می‌کنند و رویکرد واقعی مطالبه‌گری کشورهای در حال توسعه از کشورهای توسعه‌یافته برای احقاق حق‌شان برای حیات رو به تعالی است.»

او اضافه می‌کند: «نکته بعدی این است که به‌رغم همه این تصمیمات و هدف‌گذاری‌های کمی، افزایش میانگین دمای سطحی نسبت به سال ۱۸۵۰ میلادی – سال‌های آغازین انقلاب صنعتی – تصمیم سیاسی مبتنی بر توصیه‌های علمی هیئت‌بین‌الدول تغییرات آب‌وهوایی گرفته شد که کشورها با اجازه‌دهند که میانگین دمای سطحی در سال ۲۱۰۰ که پایان قرن بیست‌ویکم است نسبت به سال ۱۸۵۰ بیش از دو درجه سلسیوس افزایش پیدا کند، براساس توافقنامه پاریس در سال ۲۰۱۵ کشورها پذیرفتند که نگذارند در آستانه یک‌ونیم درجه سلسیوس افزایش سطحی دمای کره زمین قرار بگیریم. البته ما پس از ۱۰ سال شاهد این هستیم که براساس اندازه‌گیری‌های دقیق علمی میانگینی که قرار بود یک‌ونیم درجه بیشتر نباشد در سه تا چهار سال گذشته از آن آستانه عبور کرده و به‌طور میانگین به ۱.۶۲ درجه سلسیوس رسیده و از هدف یک‌ونیم درجه عبور کرده ایم.»

▼ زمین‌ما برای فروش نیست

در جریان COP۲۰ در شهر بلم (آمازون، برزیل)، هزاران نفر از بومیان و فعالان محیط‌زیست روز شنبه با در دست داشتن پرچم‌ها، بنرها و حتی یک مجسمه تمسخرکننده از دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا، در نخستین اعتراض بزرگ چهارسال اخیر در حاشیه اجلاس سالانه تغییرات اقلیمی سازمان ملل راهپیمایی کردند. آنها خواستار اقدام فوری برای تغییرات اقلیمی، عدالت زیست‌محیطی و حفظ جنگل‌های آمازون شدند. ده‌ها معترض بومی با باتوم وارد کمپ UN در محل COP۲۰ شدند و با نیروهای امنیتی درگیر شدند. آنها خواستار حقوق زمینی، توقف توسعه غارتگرانه (معدن‌کاری، استخراج نفت) و مشارکت واقعی در مذاکرات اقلیمی‌اند.

«تاکاک شی‌کرین»، یکی از اعضای قوم محلی شی‌کرین به «پولی‌تیکو» گفته برای نخستین بار در یک رویداد، ما مردم بومی، این فضا را اشغال کرده‌ایم و خومدان صدایمان را بلند می‌کنیم. افراد جامعه او بنرهایی در اعتراض به آلودگی آب در سرزمین‌شان حمل می‌کردند، درحالی‌که دیگر بومیان علیه جنگل‌زدایی و طرح‌های حفاری نفت در آمازون اعتراض داشتند. تاکاک می‌گوید: «این یک لحظه تاریخی برای ماست که بخشی از این راهپیمایی باشیم و به جهان نشان دهیم که ما خودپاسخیم. دانش بومی برای حفاظت از آمازون حیاتی است اگر مردم بومی آمازون را محافظت نکنند، جهان دچار فروپاشی خواهد شد.» رسانه‌های محلی به نقل از پلیس اعلام کردند که ۲۰ هزار نفر در این اعتراض شرکت کردند. این راهپیمایی پس از دو اعتراض دیگر که این هفته با محوریت حقوق بومیان ورودی اجلاس را مختل کرده بود، برگزار شد. روز سه‌شنبه هفته پیش، فعالان جوان و معترضان بومی به داخل محل کنفرانس هجوم بردند و با نیروهای امنیتی سازمان ملل درگیر شدند؛ و روز جمعه هم تظاهرات صلح‌آمیزی برگزار شد که طی آن یک گروه بومی چندین ساعت مسیر ورودی را مسدود کرد. این اعتراض‌ها کنفرانس امسال را از سه اجلاس قبلی در مصر، امارات و آذربایجان متمایز کرده است. بسیاری از معترضان با بازگشت به خیابان‌ها ابراز خوشحالی کردند و یادآور شدند که این نخستین راهپیمایی مشابه از زمان اجلاس ۲۰۲۱ در گلاسگو اسکاتلند، همچنین اجلاس ۲۰۱۹ مادرید است.

آنطور که «تایم» گزارش داده، بعضی از آن‌ها پرچم‌هایی با شعارهایی درباره حق بر زمین در دست داشتند و بر تابلوهایی

نوشته بودند: «زمین ما برای فروش نیست.» یکی از رهبران بومی از جامعه «توپینامبا»، در نزدیکی پایین‌دست رود «تاپا‌جوس»، به خبرنگارِی «روترز» گفته که آن‌ها از توسعه‌طلبی در جنگل خشمگین‌اند: «ما می‌خواهیم سرزمین‌هایمان از کشاورزی صنعتی، اکتشاف نفت، معدن کاروان غیرقانونی و قاچاق چوب‌ها پاک باشند.» «پِما وانگمو لا‌ما»، فعال ۲۶ ساله از نپال هم به «گاردین» می‌گوید در COP‌های گذشته صدای مردم محدود شده بود: «مهم است که این اجلاس خیابان‌های باز برای تظاهرات داشته باشد تا وقتی آلودگی‌سازها اینجا هستند، بتوانیم صدایمان را بلندتر به گوش‌شان برسانیم. در این COP مردم می‌توانند به‌طور مستقیم حرف بزنند و بومی‌ها خیلی صریح درباره مشکلاتی که خودو جوامع‌شان به‌دلیل تغییرات اقلیمی و تخریب محیط‌زیست با آن روبرو شده‌اند، صحبت می‌کنند.»

در COP۲۰، دولت برزیل بر نقش مردم بومی در مبارزه با گرم‌شدن جهانی و حفاظت از آمازون که نقشی کلیدی در تنظیم اقلیم جهان دارد اما از جنگل‌زدایی، معدن‌کاری، کشاورزی و پروژه‌های عمرانی آسیب دیده، تأکید کرده است. اما بسیاری از گروه‌های بومی می‌گویند نگرانی‌هایشان در اتاق‌های مذاکره شنیده نمی‌شود. وانگمو لا‌ما می‌گوید: «نمایندگی واقعی مردم بومی هرگز در اجلاس‌های اقلیمی محقق نشده است. صدای ما شنیده نمی‌شود.» فعالان اقلیمی هم در راهپیمایی حاضر بودند و خواستار اقدام شدند. «محمد لمین سعیدخان» فعال اهل گامبیا از شبکه اقدام اقلیمی می‌گوید: «دیدن مردمی که در خط مقدم‌اند، به‌شدت تحت‌تأثیر بحران اقلیمی قرار گرفته و از سراسر جهان گرد هم آمده‌اند، بسیار الهام‌بخش است. امیدوارم رهبران این قدرت را ببینند، به آن گوش دهند و کار درست را انجام دهند.»

این اعتراض شامل یک مجسمه از ترامپ هم بود؛ اثری از «ینس گالسکیوت»، هنرمند دانمارکی. این مجسمه رئیس‌جمهور آمریکا را به‌صورت برهنه نشان می‌دهد: در یک دست چوب گلف، و در دست دیگر ترازو (نماد عدالت). او بر پشت مردی لاغر نشسته است که روی سکویی ایستاده که روی آن نوشته‌شده است: «طاعون ناب‌زنجی» «لسه گالسکیوت»، پسر هنرمندی که این مجسمه را ساخته و در این راهپیمایی با خود حمل می‌کرد، می‌گوید: «ترامپ اینجا همان فرد بزرگ است و آن مرد کوچک نماد من و شما و دانمارک و برزیل و آب‌وهوایی است که او تلاش می‌کند کنترل کند. او بنیاد روی‌شانه‌های ما باشد.» تاریک‌ترین بخش راهپیمایی «تشبیح جنازه برای سوخت‌های فسیلی» بود. حدود ۱۲ سوگوار سیاه‌پوش زیر دو عروسک غول‌پیکر شیخ‌مانند و سه تابوت بزرگ با نوشته‌های «زغال‌سنگ»، «نفت» و «گاز» گرد آمده بودند. زنی که نام‌اش را «کریشنا» معرفی کرد و گفت بازیگری از بلم است، با تور و چتر مشکی مانند شخصیت یک داستان ویکتوریایی به‌نظر می‌رسید. او به گاردین گفته، زندگی ما به کنار گذاشتن سوخت‌های فسیلی بستگی دارد: «زندگی فرزندان و آینده ما به مبارزه‌مان وابسته است. من از طریق هنر خودم اینجا هستم تا بجنگم.»

در یکی از بخش‌های ضدسرمایه‌داری راهپیمایی، بنری بزرگ دیده می‌شد که روی آن نوشته شده بود: «فروپاشی محیط‌زیستی سرمایه‌داری است: گذار انرژی با نفت آمازون یک فریب است.» همان نزدیکی یک کامیون، صدای سرود سوسیالیستی ایتالیایی «بلا‌چاو» را پخش می‌کرد. «فابریسیو»، یکی از شرکت‌کنندگان این راهپیمایی به گاردین گفت: «ما به این راهپیمایی آمدمیم تا بگویم حیوانات هم بایدمحافظت‌شوند. مذاکره‌کنندگان بایدبه این فکر کنند که چگونه بایدتنوع‌زیستی حفظ‌شود.» «هلنا راموس»، فعال انتالف مردمی «آمازونیا دا په»، گفت: «ما با این پیام آمدمیم که به تأمین مالی اقلیمی برای مردمی که در آمازون زندگی می‌کنند نیاز داریم.»

در کنفرانس خبری جمعهشب مدیر COP۳۰، «آنا‌تونی»، دبیر ملی تغییرات اقلیمی در وزارت محیط‌زیست و تغییرات اقلیمی برزیل اعلام کرده که اجلاس امسال بیش از ۹۰۰ شرکت‌کننده بومی دارد؛ بسیار بیشتر از ۴۰۰ نفر ثبت‌نام‌شده سال گذشته در آذربایجان و وعده داده که به سخنان آن‌ها گوش دهد.

خبرسازان

ماجرای کرونای تیغی

قیاد مرادی، رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت در گفت‌وگو با ایسنا با بیان اینکه سوش جدید کرونا با نام XFGI ایجاد شده که نسبت به سوش‌های قبلی، «گلورد» بیشتری دارد، گفت: «براساس گزارش‌های جهانی و رصدهای ملی، سوش‌های جدید این بیماری نسبت به سوش‌های قدیمی‌تر، خطرناک‌تر نیستند و سبب افزایش بستری و مرگ‌ومیر نمی‌شوند اما علائم بالینی متفاوتی دارند.» او در واکنش به انتشار اخبار شیوع «کرونای تیغی» گفت: «واژه‌ای با عنوان «کرونای تیغی» به‌تازگی در کشور مصطلح شده و از این واژه در محافل مختلف سخن‌بهمیان می‌آید. استفاده از صفت «تیغی» برای این سوش از کرونا، در جامعه ایجاد نگرانی کرده است.» او ادامه داد: «کلورد ناشی از سوش جدید کرونا، در فارسی به تیغی ترجمه‌شده که موجب نگرانی جامعه شده و این تلقی ایجادشده که این سوش یک مورد بحرانی است درحالی‌که اینطور نیست. کرونا مانند اغلب ویروس‌ها تغییر سوش می‌دهد و این تغییر سوش‌ها در دنیا در گردش است.»

تکذیب اعتیاد دانش‌آموزان

در حالی که پیش‌تر سخنگوی کمیسیون آموزش مجلس اعلام کرده بود ۴۵ درصد دانش‌آموزان در مدارس درگیر موضوعات غیراخلاقی و ۲۰ درصد درگیر اعتیاد هستند، معاون پرورشی وزارت آموزش‌وپرورش ضمن تکذیب این آمارها اعلام کرده که این اعداد کاملاً غلط و پایه علمی و پژوهشی ندارد؛ احتمالاً اشتباه لفظی بوده است. صادق حسین‌زاده ملکی گفت: «این آمارها پایه علمی و پژوهشی ندارند احتمالاً اشتباه لفظی بوده و مثلاً ۴۵درصد را فراموش کرده‌اند به درصد اعداد منتقل کنند.» او با بیان اینکه درموضوع مسائل اخلاقی، پژوهشی مورد استناد قرار می‌گیرد که هر چه می‌گردیم سنجه‌ها، روایی و پایایی آن براساس مقالات نامعتبر است، ادامه داد: حال آنکه اینها را به کل کشور تعمیم داده می‌شود و این ظلم و تهمت به دانش‌آموز است. ما پاک‌ترین و پرفرطیت‌ترین دانش‌آموزان و بهترین نوجوانان جهان را داریم، بعد افرادی مشکلی که در بخشی از جامعه وجود دارد را در برخی از آمارها با بی‌دقتی به کل کشور تعمیم می‌دهند.

حوض تاتار شهر پابر جاست

عبدالمطهر محمدخانی، سخنگوی شهرداری تهران درباره وضعیت مدیریت حریم پایتخت گفت: «برای ما باعث تعجب است که استاندارد همچنان بدون طی روال مصوب در هیئت‌دولت و به‌نوعی خلاف مصوبه، روند خود را ادامه می‌دهد. شاید بد نباشد که سخنگوی دولت واکنشی به این موضوع داشته باشد.» به گزارش ایلنا، او در رابطه با حریم تاتار شهر هم گفت: «دوستان در منطقه ۱۱ تصاویر هوایی را از حریم تاتار شهر منتشر کردند که مشخص شد شایعه‌پراکنی صورت گرفته و حریم آن دست‌نخورده باقی مانده است. یک سکونزدیک حریم تاتار شهر قرار داشت که از سال‌ها پیش با اعتراض همراه بود که در حال تخریب و بازسازی است. در تلاش هستیم که هم حریم حفظ شود و هم از لحاظ فضا و منظر، مردم بتوانند از خلایق‌ت در معماری لذت ببرند. خبرنگاران می‌توانند از نزدیک از این پروژه بازدید کنند و با مردم، هنرمندان و اهالی تاتار گفت‌وگو داشته باشند.»